

**PARLEM-NE... LET'S TALK ABOUT... PARLONS...:
APRENDRE PRACTICANT DES DE LA DIVERSITAT**

Nati Calvo Buil, Biblioteca Sant Ildefons, pl. Carles Navales, s/n, 08940, Cornellà de Llobregat, tel. 93 471 12 42, calvobn@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Iván Bedmar Marqués, Biblioteca Sant Ildefons, pl. Carles Navales, s/n, 08940, Cornellà de Llobregat, tel. 93 471 12 42, bedmarmi@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Resum:

La inauguració de la Biblioteca Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat l'any 2013 va significar la consolidació de la Xarxa de Biblioteques d'aquesta ciutat, juntament amb la Biblioteca Central, en funcionament des de l'any 1943, i la Biblioteca Marta Mata, inaugurada l'any 2009. La nostra missió és consolidar-nos com un nou espai de serveis de proximitat arrelat al municipi de Cornellà de Llobregat, on compartir opinions, generar idees i moments especials, orientar i prescriure recursos, llegir el món que ens envolta a partir de la ficció i de la realitat, i donar respostes a demandes i necessitats, tenint en compte la diversitat cultural i les dificultats socials. Un dels nostres valors principals és fer realitat l'aprenentatge al llarg de la vida i, en la recerca d'aquest objectiu, vam posar fil a l'agulla per cercar aliats que ens acompanyessin en l'aventura del coneixement i la pràctica dels idiomes a partir de nous formats.

Resumen:

La inauguración de la Biblioteca Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat el año 2013 significó la consolidación de la Red de Bibliotecas de esta ciudad, junto con la Biblioteca Central, en funcionamiento desde el año 1943, y la Biblioteca Marta Mata, inaugurada el año 2009.

Nuestra misión es consolidarnos como un nuevo espacio donde compartir opiniones; generar ideas y momentos especiales; orientar y prescribir recursos; donde leer el mundo que nos rodea a partir de la ficción y de la realidad; y dar respuestas a demandas y necesidades, teniendo en cuenta la diversidad cultural y las dificultades sociales.

Uno de nuestros principales valores es hacer realidad el aprendizaje a lo largo de la vida y en la realización de este objetivo nos pusimos manos a la obra para buscar aliados que nos acompañaran en la aventura del conocimiento y la práctica de los idiomas a partir de nuevos formatos.

Paraules clau: biblioteques públiques, treball transversal, aprenentatge d'idiomes, dinamització, capacició, cohesió social, aprenentatge al llarg de la vida, foment de la lectura

Palabras clave: bibliotecas públicas, trabajo transversal, aprendizaje de idiomas, dinamización, capacitación, cohesión social, aprendizaje a lo largo de la vida, promoción de la lectura

1. *IN THE BEGINNING*

Des de l'inici de la posada en marxa de la Biblioteca Sant Ildefons (a partir d'ara, BSI), vam apostar pel desenvolupament d'un treball cooperatiu amb les entitats de l'entorn en el marc de la capacició de la població per a la qual treballem, oferint formats innovadors. La població del nostre territori d'influència és majoritàriament vinguda d'altres països, principalment el Marroc —amb una forta presència de famílies berbers— i l'Amèrica Llatina.

Amb la finalitat d'aprofundir en un eix conductor i tenint en compte els recursos de l'equipament, vam optar per posar èmfasi en el treball per al foment i aprenentatge de la llengua catalana i altres idiomes estrangers al llarg de la vida. Vam valorar que era necessari anar més enllà dels clubs de lectura i dels grups de conversa normalitzats que ja es desenvolupen a la resta de la Xarxa de Biblioteques de Cornellà (XBC a partir d'ara) per crear nous formats de socialització al voltant de diferents llengües.

2. *CREEM XARXES LOCALS D'APRENTATGE*

La biblioteca pública és l'element democratitzador de primer ordre que obre a tothom l'accés a la cultura, la cerca i creació de coneixement, i el gust per la lectura i l'aprenentatge al llarg de la vida. En els moments que viu la societat actual, els nostres equipaments culturals tenen un repte important:

- Explorar noves vies de capacició al voltant d'àrees de competència bàsiques per al desenvolupament dels ciutadans en un entorn d'abast local i global.
- Intercanviar recursos entre diferents agents del municipi i treballar a partir d'un enriquitment mutu que afavoreixi el disseny de nous projectes col·laboratius que acabin donant forma a xarxes locals d'aprenentatge. D'aquesta manera, permetem als ciutadans de totes les condicions tenir a disposició referents que els ajudin a adquirir competències davant la inseguretat que transmet l'allau d'informació actual.

Tenint en compte aquestes coordenades i centrant-nos en la capacició al voltant de l'aprenentatge de llengües estrangeres i també de la llengua catalana, vam treballar des de l'inici la cooperació amb l'Escola Oficial d'Idiomes de Cornellà de Llobregat (a partir d'ara, EOI), el Centre de Normalització Lingüística del mateix municipi (a partir d'ara, CNL) i la delegació de Càritas del barri de

Sant Ildefons. Aquestes tres institucions han estat l'element clau per desenvolupar el projecte, que consta de diferents formats, depenent de l'entitat amb la qual treballem:

- Amb l'EOI¹ es desenvolupen diferents tallers anuals de francès, anglès i alemany que dissenyem des de la BSI i planifiquem després conjuntament sota diferents eixos.
- Amb el CNL, portem a terme un Club de Lectura Fàcil que es concentra al llarg d'un mes per intensificar el treball amb la llengua a partir del mateix llibre i que s'estén també al conjunt de biblioteques de la XBC. Aquesta intervenció de la professora del CNL, Mireia Estapé i Digón, va rebre el Premi Bones Pràctiques de Lectura Fàcil el passat 2012².
- Amb Càritas treballem la integració dels col·lectius més desfavorits, majoritàriament dones, amb uns nivells neoelectors o d'analfabetisme en l'idioma d'origen.

3. OFERIM FORMATS CREATIUS D'APRENTATGE ACTIU

Com ja s'ha esmentat anteriorment, la diversificació de les nostres intervencions a partir de la posada en marxa de la BSI —ja sigui amb altres agents o de producció pròpia—, i tenint en compte els diferents formats, ens permet disposar d'una visió global de la nostra oferta després de tres anys.

3.1 BSI i EOI

Un dels nostres primers plantejaments a l'hora de treballar l'aprenentatge no reglat de llengües estrangeres va ser posar-nos en contacte amb la institució que sí prestava serveis reglats de formació en aquesta àrea. L'EOI acabava també d'inaugurar-se i l'equip directiu va mostrar-se molt receptiu a posar en pràctica nous formats d'intervenció a la ciutat. Les propostes que s'han programat fins ara han partit dels eixos de discussió i treball següents:

- **Eix temporal:** sessions relacionades amb esdeveniments periòdics de caire lúdic:

1 Escola Oficial d'Idiomes de Cornellà de Llobregat. Cornellà de Llobregat: Escola Oficial d'Idiomes, 2015. <www.eoicornella.cat/index.php> [Consulta: 12/11/2015]

2 Per a més informació consulteu: ESTAPÉ I DIGÓN, Mireia. «Els Clubs de Lectura Fàcil a la Xarxa de Biblioteques de Cornellà(XBC)» [en línia]. [Barcelona]: Consorci per a la Normalització Lingüística, 2015. <www.cpnl.cat/llengua-i-cultura/novetats/2/els-clubs-de-lectura-facil-a-la-xarxa-de-biblioteques-de-cornella-de-lobregat-xbc> [Consulta: 12/11/2015]

- *ENGLISH TO TAKE AWAY* i *FRANÇAIS-PRÊT-À-PORTER*. Cada estiu desenvolupem sessions de primeres nocions i converses centrades en els viatges d'estiu en anglès i francès respectivament, conduïdes per professorat de l'EOI. Els objectius d'aquestes sessions d'hora i mitja són:
 - Treballar uns coneixements i unes eines de comunicació bàsiques per sentir-se còmode viatjant a l'estranger.
 - Descobrir nous recursos per endur-se durant l'experiència viatgera, partint d'una situació pràctica i contextualitzant-los segons les diferents fases o situacions del periple (aeroport, restaurants o emergències mèdiques, per posar alguns exemples).
- **Eix social:** sessions d'aprofundiment relacionades amb temes de capacitació:
 - *ARBEITEN IN DEUTSCHLAND* (treballar a Alemanya). Amb la finalitat de donar respostes a les necessitats de cerca de feina fora del nostre país, un professor d'alemany de l'EOI ha dissenyat un format de recursos d'institucions, webs i primers vocabularis relacionats amb la cerca de feina a l'Alemanya actual. Els objectius d'aquestes sessions de dues hores són:
 - Donar resposta a les inquietuds i preguntes sobre el món laboral alemany.
 - Aprendre els coneixements bàsics per iniciar amb bons resultats una nova experiència laboral en aquest país.
 - Dotar de les eines bàsiques necessàries per solucionar contratemps.
- **Eix cultural:** sessions divulgatives que relacionen les llengües amb aspectes culturals concrets dels països on es parlen:
 - *PARLONS DE VINS / LET'S TALK ABOUT WINE / DEUTSCH WEINE*. L'època de la verema és l'excusa per convocar les persones que tenen coneixements de francès, anglès o alemany per maridar llengua i cultura enològica de la mà d'un entès en vins del propi entorn de la BSI i un professor de l'EOI. Els objectius d'aquestes sessions de dues hores i mitja són:
 - Oferir un bon bagatge cultural de qualitat des de la vessant gastronòmica amb un tast de vins de les respectives zones (França, Califòrnia i Baviera).

- Crear un clima de conversa distès a partir dels elements històrics del vi i de la repercussió que la producció de varietats té als països escollits.
- Aprendre i practicar vocabulari precís derivat de la riquesa d'elements que comporten les degustacions dels vins.

3.2 DE PRODUCCIÓ PRÒPIA

Si bé la col·laboració amb agents externs es tradueix en un augment de visibilitat i sinergies de treball, la BSI s'ha animat a desenvolupar per primer cop un programa de producció pròpia basat en la pràctica de les llengües: un club de conversa en català i un taller en anglès a partir d'àlbums il·lustrats. Els objectius de totes dues propostes són els següents:

- Oferir una acollida lingüística (és el cas del Club de conversa en català) a partir d'un recurs literari d'impacte directe com és l'àlbum.
- Incorporar un format literari nou que narra històries capaces de crear comunitats lectores més enllà del país d'origen dels lectors.
- Aprendre, experimentant l'estètica i l'emotivitat d'il·lustracions d'autor, i treballar-ne la comprensió.
- Fomentar la conversa i el coneixement del lèxic entre iguals a partir també de la sensibilitat i l'emotivitat.

3.2.1 IMATGES QUE ENS FAN PARLAR: club de conversa en català a partir d'àlbums il·lustrats

Aquest club de conversa de tres sessions d'hora i mitja cadascuna va néixer a partir de la sensibilitat de la BSI per tot allò que fa referència a la literatura infantil, especialment pel valor de l'àlbum il·lustrat com a gènere narratiu contemporani, dotat de multiplicitat de lectures (oral, visual i textual). Aquesta sensibilitat va coincidir amb la de la professora de català, Mireia Estapé i Digón, que va posar mans a l'obra per dissenyar col·laborativament un conjunt de dinàmiques i pràctiques molt participatives i altament facilitadores de l'aprenentatge del català.

Fins ara, hem ofert ja tres edicions d'aquesta proposta amb una selecció acurada d'àlbums il·lustrats³:

3 Per a les dues primeres edicions vam comptar amb:

- BELLÍ, Gioconda; ERLBRUCH, Wolf. *El taller de les papallones*. München: Bárbara Fiore, 2007.
 - LEE, Ji Hyeon. *La piscina*. Albolote: Barbara Fiore, cop. 2014.
- Per a la tercera edició es va treballar a partir de l'àlbum:
- TURÍN, Adela; BOSNIA, Nelia. *Artur i Clementina*. Barcelona: Kalandraka, 2014.

- Les dues primeres s'han ofert a usuaris en general que necessiten practicar la nostra llengua, bé perquè l'estan estudiant, bé perquè volen parlar-la amb més fluïdesa.
- Una tercera edició, aquesta preparada en col·laboració amb Càritas del barri de Sant Ildefons, que ha comptat amb un nombre de places reservades per a dones magrebines amb un nivell baix de català. La nostra finalitat ha estat poder incidir en la capacitació i cohesió social d'aquestes persones.

Mentre s'ha desenvolupat el club de conversa, els fills d'aquestes dones han estat a la sala infantil amb una treballadora familiar i dues voluntàries. Al llarg de la tercera sessió, tots van gaudir de la narració del conte per part de les mares que havien participat al club de conversa.

3.2.2 **SEE & TALK**

La bona acollida que havien generat les dues primeres edicions del club de conversa en català Mirades que ens fan parlar ens va donar l'empenta necessària per tornar a demanar la col·laboració de l'EOI i dissenyar un taller de conversa en anglès a partir, també, de l'àlbum il·lustrat. En aquest cas, vam comptar amb la narradora Patrícia McGill com a dinamitzadora externa, amb qui vam dissenyar un taller d'una única sessió de dues hores en què apareixen els elements següents:

- La presentació de l'escriptor i il·lustrador de l'àlbum il·lustrat⁴: un bon marc literari coherent per donar a conèixer el conjunt de l'obra dels autors.
- Una proposta de jocs de vocabulari a partir de les il·lustracions de l'àlbum.
- La narració oral de l'obra en la que l'escolta és l'element a partir del qual es capta tota l'atenció sobre la dicció i la sonoritat.
- Una part final de diàleg i tancament de la sessió.

4. CONCLUSIONS

Després de tres anys d'intensa feina, la valoració que fem del conjunt d'aquestes propostes és més que positiu. D'una banda, ens hem exigit a nosaltres mateixos un plantejament innovador d'activitats que ens estan donant bons resultats, i que han esdevingut un tret distintiu de la nostra idiosincràsia en el marc de la biblioteca pública de proximitat. D'altra banda, podem enumerar les següents reflexions:

⁴ En aquest taller *See & Talk* es va treballar l'àlbum:

- GAIMAN, Neil; MCKEAN, Dave. *Crazy hair*. London [etc.]: Bloomsbury, 2010.

- La descoberta de nous camins sobre l'aprenentatge al llarg de la vida ens ha portat a establir aliances amb agents del territori amb els quals difícilment haguéssim treballat si no hagués estat pel repte d'assumir el disseny d'accions imaginatives, amb un substrat meditat i amb un contingut formatiu.
- L'acolliment de col·lectius més desfavorits amb la finalitat de normalitzar el màxim possible la seva integració a les activitats periòdiques de la biblioteca ens compromet a continuar treballant des d'aquesta línia, tot i que som conscients de les dificultats del dia a dia d'aquestes famílies. El treball amb les dones magrebines a partir d'un àlbum il·lustrat gens innocent com és *Artur i Clementina*, que tracta qüestions de gènere, va afavorir un ambient de complicitat que va revertir en l'enfortiment de la cohesió social del nostre l'entorn.
- Elaborar projectes d'aprenentatge de les llengües conjugant una diversitat de punts d'encontre, com ara l'àlbum il·lustrat, l'enologia, els viatges o la recerca de feina, obre la curiositat dels nostres usuaris per cercar vies alternatives d'ampliació dels seus coneixements.
- L'experiència emocional, sensitiva, compromesa i cultural d'incorporar els àlbums il·lustrats de qualitat a algunes de les nostres propostes ens reafirma en la creença de la necessitat de donar suport a la interpretació del món i d'un mateix a través de formats literaris diferents, més enllà de l'objectiu de reforçar l'aprenentatge dels idiomes. Al cap i a la fi, una llengua, la literatura i l'art de la il·lustració ens donen la possibilitat d'obrir noves fronteres i noves comprensions de la realitat social en què vivim. I és aquí on som nosaltres, les biblioteques públiques.

5. BIBLIOGRAFIA

L'Aprenentatge al llarg de la vida: un punt de vista psicoeducatiu basat en la identitat humana. Barcelona: UOC, 2012. 185 p.: il.; 24 cm.

DURAN, Teresa. *Àlbums i altres lectures: anàlisi dels llibres per a infants*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2007. 237 p.: il.; 22 cm.

FUENTES ROMERO, Juan José. *Las Bibliotecas públicas: crisis, oportunidades y desafíos*. Buenos Aires: Alfagrama, 2013. 262 p.: il.; 23 cm.

Gerència de Servei de Biblioteques. Direcció d'estudis i Prospectiva. «[El valor social de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona](#)» [en línia]. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2013. [Consulta: 3/11/2015]

IFLA. «Directrius sobre l'alfabetització informacional per a l'aprenentatge permanent» [en línia]. Barcelona: COBDC, 2009. [Consulta: 8/10/2015]

Library services for multicultural patrons: strategies to encourage library use. Lanham, [etc.]: The Scarecrow Press, 2013. XIII, 338 p.; 23 cm.

RIAZA, Maribel. «Innovación en bibliotecas». Barcelona: UOC, 2014. 110 p.; 18 cm.

RUNDLE, Hugh. «[Libraries as software](#)» [en línia]. Melbourne: Hugh Rundle, 2012. [Consulta: 11/11/2015]

VAN DER LINDEN, Sophie. *Album[es]*. [Paris]: De Facto [etc.], cop. 2013. 141 p.: il. col.; 28 cm.